

УДК 378:004

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «ПРОГРАМНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМ» У ВІДПОВІДНОСТІ ДО ВИМОГ
СТЕЙКХОЛДЕРІВ**

Мацій О.Б., Шапошнікова О.П., Мнушка О.В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків

Метою моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми «Програмне забезпечення систем» спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» є підтвердження її актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку галузі знань, затребуваності на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців.

Моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми відбувається за участю зацікавлених сторін (студентів, роботодавців, науково-педагогічних працівників, інших стейкхолдерів) і передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних зі збором і аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу.

Перегляд (удосконалення) освітніх програм у ХНАДУ здійснюється згідно Положення про освітні програми. Перегляд освітніх програм з метою її удосконалення здійснюють у формах оновлення або модернізації.

Підставою для оновлення освітніх програм можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або Вченої ради і/або НПП, які її реалізують;
- результати оцінювання якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах освітньої програми – навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик тощо.

Модернізація освітньої програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів.

Корегування освітньої програми відбулося у зв'язку з прийняттям стандарту вищої освіти зі спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення» (наказ №1166 від 29.10.18). Були внесені зміни у фахові компетентності та програмні результати навчання відповідно до прийнятого стандарту [1-2].

Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості наступним чином: проведення опитувань щодо змісту конкретних дисциплін; робочі наради зі здобувачами вищої освіти різних курсів; проведення вибіркового опитування серед учасників певних процесів.

В університеті проводяться постійні опитування студентів щодо якості навчання. Щорічно проводяться анонімні анкетування студентів I-V курсів денної форми навчання «Викладач очима студентів», яке передбачає опитування про рівень викладання навчальних дисциплін, якість проведення викладачами занять, використання ними інноваційних технологій, вміння встановити контакт зі студентами та ін. На сайті університету розміщені опитувальники для студентів.

Результати анкетувань доводяться до відома викладачів, обговорюються на засіданнях навчально-методичної ради ХНАДУ, методичних рад факультетів та засіданнях кафедр, що дає можливість визначити напрямки покращення роботи викладачів та кураторів. На основі чого проходить корегування освітніх програм.

Так, за результатами опитування здобувачів вищої освіти були внесені наступні зміни та доповнення до освітньої програми:

– для удосконалення викладання дисциплін «Крос-платформне програмування» та «Програмування в ОС Android» введено викладання дисципліни «Мова програмування Java»;

– під час оновлення ОПП в 2020 р. була введена до блоку вибіркових дисципліна «Стилістика наукового тексту», яка передбачає навчання студентів підготовці та написанню наукових робіт та дотримання принципів академічної доброчесності.

Сучасний спеціаліст у галузі розробки програмного забезпечення повинен мати добру теоретичну підготовку та практичні навички розробки, тобто *Hard skills*. Саме ці знання та навички сприяють постійному професійному зростанню спеціаліста, але не тільки вони. Вміння працювати в команді, вирішувати конфлікти або не створювати їх, вміти відстоювати свою точку зору, представляти результати роботи, володіти комунікаційними навичками, вміння планувати – все це і є *Soft skills*, які роблять спеціаліста цінним та конкурентним на ринку праці [3, 4].

В ХНАДУ кожен рік відділом організації сприяння працевлаштуванню студентів проводиться Ярмарок вакансій на якій шляхом опитування збираються пропозиції від роботодавців які потім враховуються при перегляді освітніх програм. Кафедрами вносяться актуальні зміни.

Також відбуваються зустрічі з роботодавцями на базі підприємств галузі. 9 січня 2020 року за сприяння ІТ Cluster м. Харкова були проведені перші засідання робочих груп в рамках двох нових освітніх проектів: Робоча група проекту «Популяризація неформальної освіти» обговорила плани по реалізації однієї з основних цілей кластера – сприяти якісній освіті майбутніх ІТ-фахівців для компаній-учасників Kharkiv IT Cluster. Робоча група проекту «Адаптація програм вищих навчальних закладів» обговорила перші кроки з адаптації програм вишів під сучасні робочі реалії. Зустріч робочих груп допомогла визначити основні вектори розвитку проектів і сформувавати уявлення про подальшу їх роботу.

Студенти та викладачі, демонструючи власні стартапи, отримують конкретні пропозиції фахівців щодо вдосконалення існуючих розробок і реалізації нових актуальних проектів.

Список використаних джерел

- [1] Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 121 «Інженерія програмного забезпечення» (наказ №1166 від 29.10.18). Доступно : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/121-inzheneriya-programnogo-zabezpechennya-bakalavr.pdf>
- [2] Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 06.02.2020 № 7) Доступно : https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx
- [3] Освітньо-професійна програма «Програмне забезпечення систем» першого рівня вищої освіти за спеціальністю 121 «Інженерія програмного забезпечення» галузі знань 12 «Інформаційні технології» ХНАДУ. Доступно : <https://www.khadi.kharkov.ua/education/katalog-osvitnikh-program/121-programne-zabezpechennja-sistem/>
- [4] О.В. Мнушка, В.М. Савченко, «Формування та керування командою розробників програмного забезпечення», Вісник НТУ "ХПІ". Серія: Інформатика та моделювання. Харків, НТУ "ХПІ", 2020. №1(3). С. 99– 112. DOI: 10.20998/2411-0558.2020.01.09
- [5] О. Shaposhnikova, V. Kirvas, «Application of the agile methodology in the practice of project-based learning in the training of IT specialists», Системи обробки інформації № 4 (163), 2020. С. 94-100.